

Aktuální otázky audiovizuálních děl s přihlédnutím k filmovým koprodukcím včetně otázek týkajících se jejich financování

Abstrakt:

Rigorózní práce se zaměřuje na audiovizuální díla, jež jsou podstatnou součástí naší společnosti. Jedná se o multidisciplinární oblast zasahující do mnoha sfér našich životů. Na toto hospodářské, sociální, společenské a kulturní odvětví je třeba nahlížet z několika perspektiv. Tvorba audiovizuálních děl a výroba prvotních záznamů audiovizuálních děl může být nazírána například z hlediska práva, historie, filmové vědy či financování. Mezinárodní prvek často přítomný při realizaci audiovizuálních děl napomáhá k rozvoji nejen multikulturních, ale především mezistátních vztahů.

Práce zpočátku poskytuje vymezení sousloví „audiovizuální dílo“, které je třeba pojmut z interdisciplinárního hlediska. V další části je pojednáno o historii rozebíraného tématu. Oblast filmového průmyslu a filmové tvorby je vyobrazena díky právní úpravě v jednotlivých původských (autorskoprávních) zákonech a díky knižním a časopiseckým publikacím ze 30. a 40. let 20. století pojednávajícím o filmovém právu.

Ve čtvrté části je prostor věnován mezinárodním dokumentům a dokumentům Evropské unie upravujícím oblast audiovize (především jde o autorskoprávní dokumenty) a také vybraným rozhodnutím SDEU. Následující pátá část pojednává o současné autorskoprávní úpravě vztahující se k audiovizuálním dílům. Audiovizuální díla jsou rozdělena na jednotlivé dílčí podskupiny, dále je rozebrána osoba autora audiovizuálních děl, díla audiovizuálně užitá a osoba výrobce prvotního záznamu audiovizuálního díla (respektive výrobce zvukově obrazového záznamu). Hlavní zdrojovou literaturou pro tuto kapitolu byly především komentáře k autorskému zákonu, autorskoprávní knihy a články z časopisů.

V šesté kapitole jsou nastíněny některé otázky související s koprodukční tvorbou audiovizuálních děl a s výrobou prvotních záznamů těchto děl. Text se snaží podat co nejkomplexnější obraz o „koprodukcích“. Zároveň však mohou jednotlivé myšlenky uvedené v textu sloužit pro další analýzu koprodukčních vztahů. Koprodukční výrobu prvotních záznamů audiovizuálních děl lze nahlížet nejen z praktického hlediska, ale také z hlediska teorie některých právních odvětví. V práci je vymezen pojem koprodukce (významný organizačně-hospodářský institut) a jsou definovány také další způsoby tvorby audiovizuálních děl ve spolupráci několika subjektů. Následně je prostor věnován „stavu

koprodukcí“ v letech 1945 až 1970 v našich zemích, dále je popsána nejčastější právní podoba koprodukčních vztahů, dochází k zařazení koprodukčního filmového díla do systému autorského práva a jsou uvedeny některé související autorskoprávní instituty. Závěrem kapitoly je zmíněno několik poznámek k mezinárodním aspektům koprodukcí.

Sedmá kapitola přináší vzhled do možností užití audiovizuálních děl a zvukově obrazových záznamů. Prostor je vymezen jak pro užití oprávněné, tak pro užití neoprávněné. Z hlediska oprávněného užití se práce nejvíce soustředí na institut licenční smlouvy a na její současnou a předchozí právní úpravu. Čtenář je upozorněn také na vybrané digitální služby s vypořádanými právy, jež poskytují rozličný obsah, a to na základě získaných oprávnění.

V další kapitole se práce zabývá ochranou autorských práv a práv s autorským právem souvisejících. Jako první je rozebrána soukromoprávní ochrana, jež je vymezena především v ustanovení § 40 autorského zákona. Dále je pozornost zaměřena na veřejnoprávní ochranu (konkrétně na trestné činy a přestupky v odvětví audiovize). Opomenuta není ani vybraná tuzemská judikatura týkající se oblasti audiovize.

Pojednání o kolektivní správě a o jejích institutech tvoří devátou kapitolu práce. Jedná se o zásadní institut obsažený v autorském zákoně, který nesmí být (jako jeden z veřejností nejdiskutovanějších „institutů“ uvedených v tuzemském autorském zákoně) v takovéto práci vynechán. Zjednodušeně řečeno, kolektivní správa práv je podstatná například kvůli možnosti užití některých předmětů ochrany veřejností, kterou kolektivní správci práv zajišťují. V práci je také pojednáno o kolektivní správě v oblasti audiovize v České republice.

Poslední kapitola je vyčleněna pro veřejnoprávní úpravu audiovize. Tato oblast je zaměřena na zákon o audiovizí, Státní fond kinematografie a dále například na podporu filmového průmyslu a na institut filmových (investičních) pobídek. Podstata koprodukčních výrobních vztahů nás totiž může v úvahách dovést až k otázce řešení nedostatku finančních (výrobních) prostředků. Díky koprodukčním výrobním vztahům dochází ke zpestření výrobně-kulturních schémat stanovených spolupracujícími zeměmi a také k rozšíření povědomí o kvalitách, schopnostech, přístupu a profesionalitě personálu tvůrčích štábů a dílčích výrobních jednotek daných zemí. Pojem „geoekonomický turismus“ do jisté míry objasňuje podstatu, důležitost a „směr“ koprodukcí, kterým se v dnešní době finanční nejistoty často vydávají.

V závěru rigorózní práce jsou shrnuty předešlé informace a myšlenky, dále je čtenáři poskytnut autorův názor na dané téma a jsou mu nabídnuty i možné úvahy k dalšímu zamyšlení a rozboru předmětné problematiky.